

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Féldévre. 3 kor. — fl.	Féldévre. 9 kor. — fl.	Féldévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre. 4 kor. 50 fl.

Felolvas szerkesztő és leptalajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátsó.

Programmbeszédek napja.

Debrecen, szept. 20.

Tegnap öt programmbeszéd hangzott el Debrecen falai között. Dr. Varga Lajos, a harmadik kerület függetlenségi és 48-as jelöltje a Korona vendéglőben, a szabadelvűek négy jelöltje pedig a városháza udvarán mondták el beszédeiket.

Rendkívül lelkes volt a hangulat a Korona vendéglő nagy termében, amely zsufolásig megtelt függetlenségi választókkal. Dr. Varga Lajos jelöltért küldöttség ment, Dr. Kocsár Gábor elnök üdvözölte s azután elmondta alábbi nagy hatású programmbeszédét.

Dr. Varga Lajos beszéde.

Mindenek előtt szívem belső melegével és hálójával köszönetet mondok azon kitüntető bizalomért, amely bizalommal engem, a társadalom egy szerény munkását, arra a kitüntető állásra jelölték, amely állásról egész Magyarország javát, dicsőségét szolgálhatjuk.

Elérkezett az ideje annak, hogy az ország népe követeket küldjön az ország nagy tanácskozó termébe, hogy ezek kifejezést adjanak az ország lakosai kívánsága és óhajának, hogy ezek cselekedjék meg mindezt, ami Magyarország javára és dicsőségére szolgál. Néhány nap múlva itt lesz az ideje annak, hogy kifejezést adjanak milyen elvekkal és irányban kívánják az ország dolgainak intézését. De t. választópolgárok, ez a szavazat kinyilvánítása lesz annak is, hogy helyeslik-e önk azoknak az elveit, azoknak irányával egyet értenek-e a mily irányokkal meghamisított nemzeti véleményre alapítva — fájdalom mindég többségben — intézték az ország dolgait. Ezt a legdrágább, ezt a legbecesebb jogot a szívnek, a lelkiismeretnek igazi meggyőződésével, a becsület szerint kell gyakorolni és nem úgy, a mint azt a pillanatnyi önérdék avagy felsőbb nyomás parancsolja. Mert azok, akik az önérdéknek, avagy a hatalmi nyomásnak engedve gyakorolják ezt a legbecesebb jogot, azok visszaélést, sőt árulást követnek el az elvek ellen. De éppen azért, hogy a választópolgárság nyugodtan bizhassa követjére az ország dolgainak intézését, ismernie kell a követnek, a népnek gondolkodását, helyzetét, sorsát.

T. választópolgárok! elfáradt lábainkat akárhol pihentetjük meg e széles ország halmain, azt találjuk, hogy az égbekiáltó panasz és elégedetlenség nem mai keletű; visszanyúl a nemzet régi történetébe s egy ellenség körül csoportosul. Majdnem egykori ez az ellenség az ezeréves Magyarországgal: az idők folyama alatt osztrákká vedlett német ez.

— Abcug! Levele! — kiáltották közbe.

Ez az ellenség akadályozott meg bennünket mivelődésünkben, vagyonosodásunkban, reá tört árutakon otthonukra és mikor

a nemzetnek poraiban is áldott hősei szentesített törvényekkel biztosították az ország függetlenségét, politikai, vallási és lelkiismereti szabadságát, ez az ellenség mindég ott állott hitszegő módon, hogy Magyarországot semmivé tegye.

1848 ban annak a korszaknak nagy építőmesterei rakták le a mai Magyarország fundamentumát, ők építették fel a magyar állam szent templomának falazatát s mikor a tetőhöz közel állottak, előállott az ellenség, kiverte kezükből a szerszámokat, hogy megakadályozzon munkásságunkban, 1867-ben előállottak a kontárok, hogy betetőzzék a nagy épületet. És mi történt? Önök látak épületet fél és egész tetőre, de olyan tetőzetet, amely két egymással ellenséges szomszéd házáit fedné, nem láttak még sehol, csak egyet: és ez a mi közös ügyes alkotmányunk. (Nagy tetszés.) És azokat az óriási hiányokat, amelyeket a tökéletlen építők rajta hagytak, kireperálni nem szabad soha.

Két érvük van azoknak, akik a 67-es közösügyes alkotmányt védelmezik. Egyike az, hogy ha Ausztriától külön válunk, Magyarország nem lehet nagyhatalom. A másik téves felfogás, hogy az a haladás, amit a közgazdaság és közmívelődés terén láthatunk, a közösügyes alkotmány következménye. Magyarország nagyhatalmi kérdésében a történelemre utalom uraim önérdékét. Vessenek egy pillantást Magyarországnak arra a kis területére, mely Erdély elnevezés alatt a 16. században külön fejedelemséggé alakult. Alig tette ez ki a mai Magyarország egyharmad részét és mit tapasztalunk? Azt, hogy ennek a kis Erdélynek olyan hatalma volt, hogy kegyét Európa fejedelmei keresték, nem tudom megérteni, hogy a 18 millió lakossal bíró Magyarországnak ne legyen ereje arra, hogy függetlenül, önállóan, európai értelemben vett nagyhatalom lehessen. (Zugó éljenzés.)

Emlékezzenek a Mária Terézia idejében tartott amaz országgyűlésre, amikor ez a felséges királyné megjelent a magyar rendek előtt, sirva panasolta, hogy Európa minden részéből megtámadva, ellenségtől körülveve, egyedül a magyarság lelkesedése, ereje és a királyi család iránti hűsége, ami megmentheti trónját, az egész dinastiát. (Ugy van! zugó éljenzés.) Tudjuk azt, hogy a magyar nemzet akkor kitört lelkesedése volt az, amelylyel nem egész hat hónap alatt elverték az ellenséget. Nem a szuronyok erdejé s a fegyverek sokasága teszi azt, hogy valamely államból nagyhatalom legyen, hanem a nép hazaszeretete, hűsége az uralkodó családnak, a királylyal való belső egyetértés, a királyhoz való ragaszkodás, — (Zugó éljenzés.)

A másik érv, hogy közmívelődési és gazdasági fellendülésünk a 67-es alkotmány következménye, nem más, mint a történelem meghamisítása. Harmincz négy esztendő bizonyít az ellen; ez alatt a nemzetnek mi volt a része? Megterhelés, számtalan megszegyenítés és arculcsapás. Hatvanhetes közösügyes alkotmányunk csak gyászt és terhet rakott ránk.

Nekem nem kell. Azt hiszem, hogy az önk véleménye is az, hogy ne legyen más kapcsolat Ausztria és Magyarország között, mint a koronás király apostoli dicső fényvel övezett felséges alakja. (Éljenzés.) Egyedül a legtisztább personális unio az, amely kapcsolatot képezzen, de ha ez az egyetlen kapcsolat meghozza az áldást fakasztó következményeket, módját kell ejteni, hogy az a felséges személy, akinek alakját törvényeink a szent és sérthetlenség varázsával ruházzák fel, Magyarországon, az ország szívében tartsa fényes udvarát. (Zugó éljenzés.) Legyen fényes magyar udvartartás, itt környezze magát a nemzet kitűnőségeivel. Ne a lakások csoszogását, hanem a kaczagányos szittya magyarok sarkantyuinak pengését verjék vissza azok a termek. Ott legyen felállítva a magyar tudomány, művészet és közmívelődés felszentelt oltára és legyen ez az udvartartás a magyar nemzet és királya között kuforrása az igazi benső szeretetnek és ragaszkodásnak.

A nemzeti szellem és alkuvást nem ismerő nemzeti önérdék megnyilvánulását kívánom én a nemzeti védelem eszközeiben. A nemzeti védelem eszköze a hadsereg. A hadsereg a nemzet erejét jelenti kifelé, nemzeti büszkeségét és a polgárság nyugalomát jelenti befele. És a vitéz, hadászati tudományában páratlan magyar nemzetnek egy csipetnyi hadserege sincs. A közös hadseregben véreink vannak és még a nemzeti nyelv sem érvényesül benne, Ausztria elvei dominálják s mi még az utóbbi időben is számtalan arculcsapást szenvedtünk e hadsereg részéről. Nem nemzeti hadsereg a honvédség sem, nincs tüzésége, műszaki csapata. A honvédség a közös hadsereggel képez egy egészet s talán torzrajzot adok önknek, de való és igaz, hogy elől német és hátul magyar. Mire való e két hadsereg? Amikor arról van szó, hogy ezek fentartására az adókat adókra kiszorítsák, akkor egy is sok. Ha pedig arról van szó, hogy védje meg a nemzetet, a kettő is kevés.

Nem szólhatok dicsérettel a külépviseletről sem, nem tudta annyira vinni, hogy Magyarországot a külfölddel méltóan megismertesse. Kereskedelmi szerződéseink a külfölddel nem a mi, hanem Ausztria érdekében szemelött tartásával kötöttek. Ezzel kapcsolatosan mit szólnak a közös vámterületről? Magyarország és Ausztria gazdasági élete egészen más. Amott az ipari munkáság a nemzeti vegyenosodás alapja, mi pedig máig is csak földmívelő állam vagyunk. Ausztriának fejlett ipara van és termékeinek legjavát másországokba viszi, vámmentes salakját pedig Magyarországon adja el. (Abcug! Abcug!) Azáltal, hogy iparának ilyen salakját hozzánk hozza, vámmentesen felveheti a versenyt, mert olcsóbban adhatja mint ahogy a magyar iparos csak előállítani is képes. Ezzel leveri és csirájában elfojtja a magyar ipart. Így vagyunk mezőgazdasági terményeinkkel. A magyar búzát megveszi az osztrák, megveszi mikor nincsen versenytársa és ő szabja meg az árát, mint monopol vevő. Szilárd meggyőződés, hogy ipar és kereskedelem mellett a mezőgazdaságnak szolgál hátrányára a közös vámté-

rület. Fel kell állítani a sorompókat. piacokat kell teremteni a magyar termékeknek. Mezőgazdaság, kereskedelem, ipar fellendülését hozza ez el s ebből ki kell venni a maga részét Debreczennek is.

Az önálló vámterülettel óriási munkaerő, munkaanyag fog kielégítést nyerni és az ipari szocializmust az önálló vámterület fogja leszerelni. Önök t választó polgárok olvasnak újságot, a hírlapokból ismerik azt a nagy mozgalmat, amit az állami tisztviselők megindítottak. De tudomásuk van önöknek arról is, hogy Magyarországnak 27 ezer néptanítója, minden rangu lelkésze jogos igények kielégítését követeli. Ma úgy áll a dolog, hogy a tisztviselőknek legnagyobb része nem mer családot alapítani. Ez idézte elő a szocializmusnak egy másik részét, a honoratioroknak a szocializmusát. És ha csak egyetlen gombbal is kevesebbet varrunk a vaffenrokra és ha egyetlen egy vaktöltéssel kevesebbet engedünk elpufogatni a gyakorlatokon, oly óriási pénzt kímélünk ma, hogy belőle tisztviselőink igényeit elégíthetjük ki.

De ha egyetlen tekintetet vetünk az ország beléletébe, rögtön a szemünkbe ötlök az óriási megterhelhetőség, azt mondják, hogy a mai adózási rendszer a közteherviselés elvének a megvalósítása. En a közteherviselés elve kiforgatásának, meghamisításának tekintem. Nem abban áll a helyes adózási rendszer, hogy mindenki egyenlő kulcs szerint fizesse az adót, hanem mindenki olyan arányban járuljon a közteher viseléséhez, amely arányban az állam védelmét igénybe veszi.

A progresszív adórendszer méltatása után: meg vagyok győződve, hogy a független Magyarország nem lesz az a lidérc fény, amit megvalósítani ne lehetne. Tapasztalhattuk nem egyszer, hogy felséges királyunk az a bölcső, akinek fejét nemcsak a Szent István koronája, hanem a szenvedések annyi töviskoronája is ékesíti, nem zárkózik el a magyar nép kívánsága elől, csak el kell távolítani mellőle rossz tanácsadóit, a kamarilának sötét alakjait. Debreczen város története ékes bizonyítéka annak, hogy ott állott első sorban mindég, amikor a közművelődés javára áldozni kellett. Ez a város védbástyája volt a multban a függetlenségnek és annak kell lenni a jövőben.

Köszönöm önöknek nemcsak megtisztelő bizalmukat, hanem azt is, hogy beszédeimet meghallgatták és amikor önöket egyetértésre, kitartásra hívom fel kiáltásak velem együtt egyhangulag lelkesedéssel: Éljen a független Magyarország! Éljen országos pártunk elnöke Kossuth Ferencz! Éljen Debreczen város polgársága!

Viharos, tomboló lelkesedés tört ki. Perczekig éljenzék dr. Varga Lajost s mikor Dr. Kocsár G. elnök megköszönte a jelölt beszédét, az urnák előtt való lelkesedésre hívta fel a szavazókat s bezárta az ülést, tomboló lelkesedéssel, folytonos éljenzéssel kísérték haza lakására s még ott is perczekig éljenzék Dr. Varga Lajost.

A városháza udvarán.

A városháza udvarán szintén nagy közönség hallgatta a szabadelvű párt jelöltjeinek programbeszédét. A Dobiecki pártja rukkolt ki legnépesebben, lobogók alatt. Az első beszédet Dr. Körösi Kálmán tartotta.

Dr. Körösi Kálmán beszéde.

Dr. Körösi Kálmán azzal kezdte programbeszédét, hogy nem csoda, hahangján a megilletődés remegése ömlik el, hiszen midőn polgártársai elé áll, hogy a kezébe adott szent zászló alatt politikai hitvallást tegyen, e pillanatban elvonulnak szeméi előtt ifju

éveinek összes küzdelmei, melyekben az anyai szeretet kéré szavánál és kötelességérzete parancsánál egyéb támasza sohse volt és ha ezek elgondolása után most, már férfikora elején úgy állhat polgártársai elé, mint a legszebb polgári megtiszteltetés részese: nem csoda, ha a meghatottság remegése érzik meg szavain.

Ellenjelöltjéről nyilatkozott ezután a legnagyobb tisztelet és elismerés hangján s helytelenítette, hogy sokan ellenfelét, a parlament régi tisztelt tagját, a nagynevű történettudóst összehasonlítják vele az egyszerű polgárral, a kit csak a zászló iránti szeretet hozott rövid időre előtérbe, de egy irányban még se tér ki az összehasonlítás elől, mert ha ellenfele történeti műveiből egy nagy korszaknak, a kurucz kornak lelkes hazaszeretete sugárzik felénk. Ő benne is előbogar a hajthatatlan kuruczlelek, mely a nemzet nagysága és önállóságáért rajong, mely a nemzet és minden fia szabadságért vágyik küzdeni, mely Magyarország számára az elérhetőség határain belül a legintranszigenőbb nemzeti politikát követeli. (Éljenzés.)

Majd reá mutat helyzete nehézségére, hogy győzelmi reménye mily szűkterre szorított, de — ugymond — alkotmányos harc folyik most és vajjon a harcban nem szokás e, nem kell-e a legnehezebb pontokra katonát állítani, ő, mint pártjának egyszerű közkatonája, készséggel állott ki e nehéz pontra és azzal az ideális hittel, hogy a szabadelvűség zászlaját az alkotmányos küzdelmek terén egyetlen pontra se szabad oly eldugott állapotban hagyni, hogy arra a győzelmi reménynek legalább egykét sugára ne essék...

Hosszasabban fejtegeti ezután, hogy azért áll a 67-iki közjogi alapon, mert azt az alapot az emberi előre látáson túl terjedő időre a nemzeti fejlődés állandó bázissául ismerhette fel.

Majd arról a nemzeti politikáról beszél, melyet e közjogi alapon követni kíván.

Ezután következett a beszéd legnagyobb hatást keltett az a része, melyben a szónok a liberalizmus fogalom meghatározását adta.

„Az én politikám nem egy magános oszlop, mely a nemzeti irányt viseli feliratul, hanem egy boltozat, mely két erős pilléren nyugszik: egyike igenis a nemzeti irány, de a másikra a szabadelvűség van felirva, sőt bevésve letörölhetlen betűkkel.

Az én liberalizmusom nem jelszó ajkamon, hanem dogma szívemben, sőt nemcsak dogma, melyhez hit kapcsol, elv, sőt élet irány az, melyhez tapasztalat és megfigyelésből merített meggyőződéssel ragaszkodom.

A mit a 19-ik század harmas jelszavának alkotó részei: szabadság, egyenlőség, testvériség együtt véve jelentenek, azt én egymagában a liberalizmusban fellelem.

„Szabadság az: gondolatnak, lelkiismeretnek, vizsgálódásnak, élőlészónak, sajtónak, munkának, forgalomnak, egyéni és polgári jogok gyakorlásának, az egyén, a nemzet, az emberiség haladásának szabadsága.

Egyenlőség ez: mindnyájunk törvényelőtti egyenlősége, az emberben az embernek elismerése, elavult társadalmi válaszfalak ledöntése, tisztos hagyományok fenntartása, egymás felfogásának, érületének, vallásának megbecsülése, az érdemnek jutalmazása, a bűnnek büntetése, mind-ezekben az egyenlőség elvének követése.

Testvériség ez: annak az ürnek, melyet ember és ember közt a szabadság és egyenlőség eszméinek emberileg legtökéletesebb megvalósítása is fennhagy a szeretet kapcsolásával való összefűzés, — az emberszeretet érzelmével való betöltése...

Igy gondolkodom én a liberalizmusról, — ez az én liberalizmusom.

Szünni nem akaró éljenzés és taps

követte e szavakat, melyek után a nemzetiségi kérdésben követendő politikát fejtegette hosszabban. Szerinte a nemzetiségi kérdés vészjósló fellegként lebeg felettünk.

„Meglehet, hogy e felhőből tán nem sokára ki fog törni a vihar s a költő szavai szerint:

Szétszórt hajával, véres homlokával
Áll a viharban maga a magyar!

Nekünk tehát törvényhozásunk minden alkotásáról, kormányzásunk minden tényével fajunk megerősítésére kell törekednünk, hogy a viharban megállani erőnk legyen, — hogy a vihar után felragyogó nap a magyar állam egységét szimbolizáló aransugáros szent korona legyen, — hogy a vihar után feltündöklő szivárvány a magyarság diadalát jelentő három színű lobogó legyen. (Hosszantartó általános éljenzés.)

A beszéd legkiemelkedőbb része a közigazgatás államosításával foglalkozott. — Nem úgy képzei ezt hogy ez a központi kormányhatalom megnövesztése lesz, semmi más. — a közszabadsági garanciákkal együtt kívánja ezt keresztül vinni, ezeknek egy része már át van adva az életnek, — más része bennfoglaltatik a kormányelnök programjában, már pedig a kormányelnök a maga ígéreteit államférfihoz méltóan, becsületesen hajszálíg be szokta tartani, a mint ezt Thaly Kálmán is korrekt őszinteséggel beismerte beszámolójában.

Sürgeti az 1848. 20. t.-cz. végrehajtását, ha pénzügyeink másként nem engedik, fokozatos végrehajtását.

Sürgeti az egyenes adók reformját, a progresszív adók behozatalát, de a progresszív adók körütekintő, a szegénység érdekében prosperáló nagy tőkék veszélyeztetése és kivándorlásra késztetése nélkül meghatározásával.

A tisztviselői mozgalmáról a legnagyobb rokonszenvvel szól. „Tisztviselőink mostani javadalmazása társadalmi helyzetüket tekintve alig terjed a létminimum határain túl s távolról sem áll arányban kifejtett munkásságuk értéke és terjedelmével. Elkell ismernünk, hogy az államnak a maga nagy céljai elérésénél a béke harcában első sorba állított katonái a tisztviselők, a mit tehát az ő anyagi helyzetük és az állam pénzügyi helyzetének méltányos egybevetésével nekik adunk, azt tulajdonképp magunknak is mindnyájunknak adjuk.”

A hadügyi tárca körében a véderőtörvény revidálásáról és a katonai büntető eljárás reformjáról emlékezik meg, mely utóbbit a szabadelvűség becsületbeli tartozásának nevez.

Lelkes szavakkal emlékezik meg az igazságügyi reformokról, különösen a magánjogi törvénykönyv létesítéséről.

A gazdasági kérdésekkel hosszabban foglalkozik. Ugy látja, hogy az önálló vámterület megalkotása elkerülhetlen lesz s az átmeneti rázkódásoktól eltekintve Magyarország e korszaku lépéstől nem félti.

A kisiparosok sérelmeit, melyeknek megismerésére szónoknak a debreczeni iparosságnál elfoglalt állása nyújtott alkalmat, szakszerűen fejtegeti. A kisiparos boldogulása általános közgazdasági érdek. A magyar kisiparos és a magyar ipari munkást a társadalom olyan elemére kell fejleszteni, melyre nemzetünk a legnehezebb időkben is bizon számíthat.

A mindvégig nagy figyelemmel hallgatott és élénk tetszésnyilvánításokkal kísért programbeszéd vége ez:

Elmondottam programomat. Sok kérdést hagytam érintetlenül, de talán az elmondottak is bepillantást engednek az én lelkületembe, az én gondolkozásomba. Láthatják önök, hogy az én programom: nemzeti irány, szabadelvűség, becsületesség, hazafiasság. A miket az egyes politikai

kérdésekre nézve előadtam, azokban nem mindnyájan értenek egyet velem, hiszen az ellenpárt férfai közül is többen megítélték megjelenségükkel. De most, hogy búcsúzom Önöktől, forró vágyam megtalálni azokat a panaszokat, a melyeken pártkülömbőség nélkül mindnyájunk érzelmei találkozhatnak. Megis találok ezeket két magaslatos, két örök eszményben: egyik a Haza, másik a Király. S tudom, hogy önök mindnyájan mint közös imánkat kiáltják velem:

Éljen a Haza!

Éljen a Király!

(Perczekig tartó éljenzés.)

Három programbeszéd.

Még azután három programbeszéd hangzott el. Lapunk szűk tere gátol bennünket abban a jó szándékban, hogy olvasóinkat már most ezekkel is megismertessük. A három beszéd főbb kívánatát tehát kénytelenek voltunk holnapi lapunkra hagyni.

Már most megjegyezzük, hogy az egyik jelölt: *Márk* Endre beszéde alatt zavaros, bántó éleztapokból ismert közbeszólások hangzottak fel. A tüntető csoport viselkedése rossz vért szült s e miatt maga a jelölt is rövidebbre szabta programbeszédét.

UTDONSÁGOK

* **Kinevezés.** Dr. Paál Istvánt, a debreczeni kir. ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt az igazságügyminiszter a satmár-németi törvényszékhez járásbíróvá al-bíróvá nevezte ki.

* **A főiskolai ifjuság mozgalmá.** A magyar irodalmi társulat szerdán tartja alakuló gyűlését. Nagy várakozással néz az ifjuság a nagy nap elébe, amennyiben az elnökségre 2 közszeretben álló ifju van jelölve. Balkányi Kálmán, a kit komoly prózai munkáiból ismerünk, ki a kaszinó irodalmi pályázatán most másodszor vitte el az aranyakat s Milotay István, ki mint az akadémia egyik legjobb poétája ismeretes. A debreczeni főiskolai lapok szerkesztésére Gyökössy Endre van kiszemelve. Az alakuló gyűlés után vasárnap tartják első közgyűlésüket, hol az október 6-iki ünnepély megállapítása lesz a tárgy.

* **Eljegyzés.** Krampera János, dohánygyári tisztviselő, az ügyes tollú író eljegyezte Nagy Ida kisasszonyt. Az eljegyzés rokonok, barátok és jóismerősök őszinte szerencsekívánatai fűződnek.

* **A színházi bérletek.** Komjáthy János színházigazgató ez utón is felhívja a bérítő közönséget, hogy a régi bérlek joga holnap délig tartatik fenn s addig a páholyok bérlete iránt intézkedni sziveskedjenek. Ellenkező esetben a páholyok az új jelentkezők részére adatik ki.

* **Uj szépitőszor.** Az orvosi tudomány mindig fejlődik, halad. Napról-napra hallunk újabb gyógyszerekről, amelyeket tudományos férfiak kipróbáltak, hogy a halál elleni harcot megkönnyítsék, hogy az emberi egészséget megerősítsék. A sebeszet terén is bámulatos haladás észlel-

hető és a műtétek, mikor az emberi szervezet fogyatékoságát állati szervekkel pótolják ügyesen, tört csontok helyébe állati csontokat tesznek, már nem is tartoznak a ritkaságok közé. Az egészség mellett az orvosi tudomány a szépség hiányainak az eltüntetésére is tud már néha hatásos szereket. Ujabban Gersuny tanár a paraffint használja azoknál, kik formáikkal nincsenek megelégedve, vagy a bőr egyes rendellenes képződéseit akarják eltüntetni. A bőr alá fecskendezett paraffin ugyanis érdekes elváltozásokat idéz elő. Igy p. o. metszések vagy égési sebek után keletkező bürzsugorodásokat eloszlat, sőt a tanár az orr alakjának a megváltoztatását is már sikerrel használta.

* **Szüret a Tóczóskertben.** A Tóczós kert gazdái tegnap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a szüretet szeptember 26. és 27-én tartják meg. A must ára 7-től 9 frtig terjed.

* **Liliom arcz- és kézcrème.** szeplőt, májfoltot és kiütéseket feltétlenül eltávolít, teljesen ártalmatlan, ezért a *Liliom szappannal* együtt a hölgyek legkedveltebb toilettzikkét képezi. *Eredeti* minőségben kapható *L. Kováts Nándor* gyógyszerésznél a „**Fehér Hattyu**“ gyógyszerertárban, 35 és 50 kros tégelyekben, a krémhez való *Liliom szappan* ára 35 kr.

* **Páholyosere.** Egy nagy család páholy ez idényre kivethető cserében egy kis páholyért. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

* **Az őszi és téli ujdonságok, női felöltő és női kalapokban,** valamint gyermek- és leány-felöltőkben, meglepő nagy választékban már megérkeztek *Rózsa Lajos* legnagyobb női divat-áruházába. Debrecen, Kistemplom-bazár.

TAJLAPOK

Lukács miniszter fellépése

Eger, szept. 22. A szabadelvű párt részéről szerdán 50 tagu küldöttség megy Budapestre, hogy Lukács László pénzügyminiszternek a jelöltséget felajánlja.

Apponyi Jászberényben.

Jászberény, szept. 23. Apponyi grófot Jászberényben leirhatatlan lelkesedéssel fogadták. Programbeszédében kifejtette az alapot, amelyen Széll Kálmánnal okvetlen találkoznia kellett. Szilágyi Dezsőről gyönyörűen emlékezett meg. Horánszky gazdasági politikáját helyesli, de egyaránt óhajtja az ipar és kereskedelem felvirágzását is. Széll politikájáról magasztalólag szól. Bár több helyről kinálják mándátummal, nem hagyja Jászberényt, nem hagyja Széll zászlóját cserben a Bánffy zászlójával szemben

Plósz miniszter Baján

Baja, szept. 22. Plósz igazságügyi miniszter ma reggel ideérkezett. A vonatnál a szabadelvűpárt nevében Lati-

novics János ügyvéd üdvözölte. Miután a miniszter a fogadtatást megköszönte, a szabadelvűpártiak hosszú kocsisorban kísérték a fellobogózott utcákon át lakására. Délben a miniszter tiszteletére 100 teritékü diszebéd volt, melynél Hesser ügyvéd köszöntötte föl a minisztert és a kormányt. Plósz miniszter felszólalásában kifejezte, hogy programbeszédet nem mond, és utalt a kabinet ismeretes liberális politikájára. A miniszter kijelentését nagy tetszéssel fogadták.

A cár nem megy Párisba.

Páris, szept. 21. A mai csapatszemele után Dausset, a párisi község-tanács elnöke Miklós cárnál kihallgatást kért, melyet megadtak neki. Dausset-t a község-tanács hódolatát tolmácsolta a cár előtt és tiszteletteljes sajnálkozásának adott kifejezést a fölött, hogy a párisi hatóság az idén nem üdvözölheti a cárt, mint 1896-ban. A cár köszönetet mondott a község-tanács nevében kifejezett érzelmekért és megbizta Dausset-t, hogy adja át az ő és a cárné köszönetét az üdvözlő feliratért. Reggeli után Dausset-t, újból fogadta a cár és ez alkalommal sajnálkozását fejezte ki, hogy ezuttal nem látogathatja meg Párist, de óhaja, hogy minél előbb Párisba jöhessen.

Felfordult csónak.

Rorschech, szept. 22. A bádénai yachtegyesület 5 embere tegnap a Bodeni tóra hajózott. Utközben erős vihar érte őket. A csónakon ülők a vízbe fultak. A csónaknak és legénységének nyoma sincs. Egy osztrák gőzös segítségére sietett, de eredménytelenül.

Sztrájkolók zavargása.

Ismepe Lez Lirge, szept. 22. A tegnap este tartott gyűlés után számos strájkoló bányamunkás megtámadta a szénbányák több igazgatóját és kődobásokkal a pályaudvarig üldözte őket, a hol a zavargók szétrombolták az ajtókat és ablakokat, kövezettel dobálták meg a vonatot, melyen az igazgatók helyet foglaltak. Több munkást revolverlövéssekkel megrohantak.

Véres harcz, katonák és civi- lek között.

Budapest, szept. 23. A csömöri ut egyik korcsmájában tegnap katonák és civi-
lek összeverekedtek. A kivonult rendőrséget a katonák megtámadták, a huszárok kivont karddal harcoltak. **Két halalos, több súlyos, husz könnyü sebesülés történt.** A Hungária uton a katonák egy civilt agyonszurkáltak.

Tisza Kálmán ellenjelöltje.

Nagyvárad, szept. 23. Barabás Bélát Tisza Kálmán ellenjelöltjét tegnap tizezer ember fogadta. A bevonulás óriási lelkesedés mellett impozás volt. Barabást a város diszfogatán vitték be.

Több mint tizenöt ezer ember lelkesedéssel hallgatta. *Tisza Kálmán megválasztását rendkívül kétségesnek tartja.*

CSARNOK, A büntársak.

— Regény. —
(Folyt.)

Hiába várta, hiába nyugtalankodott, az öreg remete keresztül szenvedő az egész napot. Szólani nem igen szolt, de nehezebbre is esett...

Estefelé válságosabb volt helyzete... Vivódot a halállal... Ajkai rángatództak, félre beszélt a heves láz miatt. És Valnoir még ezt is mind hidegvérűen nézte, csak a felett boszankodott miért nem hal már meg, reá esteledik s az ut Párisig messze van... de mindegy!... Nagy titoknak jött a nyomára... Szörnyű pénzt jövedelmez az neki?

Künn is zivataros idő volt keletkezésben, lassan tört ki, de aztán éppen olyan volt, mint macrois gróf éjjeli megjelenésekor.

Valnoir minden bátorsága dacára félt... A várva várt percz elérkezett... Az öreg remete hosszas vivódás után kiszenvedett.

Valnoir összeborzadt, midőn a halott eltorzított arcára nézett... Leszakította álszakálát, az Ilon közelben heverő bő fekete zubbonyát vette magára és elhagyta a kunyhót. Mikor kiért a szabadba s a kunyhó ajtaja becsapódott háta megett, félve rántotta össze magán a zubbonyt... Dörögött, villámlott... épp oly borzasztó éjszaka ez, mint a miről az öreg remete beszélt... A szakadó záport bár a sűrű egymásfelé folyó galyak levelei felfogták, mégis Valnoir ruhája néhány percz mulva facsaró viz lett.

Félve de sietve rontott tovább a grófnő bérencze s ha a gyakran, egymást felváltó villámok fényei az utat nem mutatták volna, aligha botorkálhatott volna ki a montilloni erdő renetegéből.

Borzadva gondolt a jelenre s örömmel a jövőre.

— Szörnyű titkot bírok!... Rengeteg pénzt hajt ez!... Szükségem van rá... Legyen vége egyszer eküzdteljes életnek... Nyugalom, elégedettség, ezért vágytam, ezért szenvedtem... Feltaláltam...

Vakító villám szikrázva futott alá, fénye megvilágítja az egész láthatárt... fül-sértő dőrej zúgott át a légen utána... Azután egy erős... egy fájdalmas sikoly... Valnoir, aki eltéveszté az utat, egy mélységbe zuhant... eszméletlenül hevert ott, öntötte, mosta vértől piros homlokát a szakadó zápor.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

Piacz-utczai bolthelyiségek

f. é. november 1-re bérbe adatnak. Értesítés nyerhető az Ipar- és Kereskedelmi banknál.

Elegánsan butorozott utczai emeleti szoba Október 1-től kiadó. Burgondia-u. 4. sz.

16 méter hosszú pinze kiadó. Arany-János-utca 11.

Tapasztalt fűszerkereskedő segéd, ki kellő jártassággal bír, alkalmazást nyerhet nálam. Deutsch Lajos.

2 igen szép 1 salon, 1 ebédlő lámpa egész új, gázbevezetés véget eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Petroleum tisztánégo szagnélküli, literje 16 krajczárért kapható Deutsch Albert és fia fűszerkereskedésében Hatvan-utca.

15 — 20 kr. kilója a passatuti csemege szőlőnek Bán Lászlónál, Egyház-tér 15. (Collegium mellett)

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. szám. havi és heti részlet-üzletében megérkeztek az őszi és téli kézműárak, női- és férfi felöltők, gallérok áremelés nélkül kaphatók.

10 év óta fenálló havi és heti részlet-üzletében a téli árak nagy választékban megérkeztek és áremelés nélkül árusítatnak Kohn Hermann Hatvan-u. 17.

Igen szép csemege szőlők

felkötni valók u. m.: schaszla fontenebbu, különféle muskátok, aranzsepp, passatuti és izabella, nemes faj körték.

Uradalmi tea-vaj,

álán-friss érkező, kapható CZEGLÉDY és POLGÁR fűszer- és csemege üzletében, Bika szállodával szemben

DEUTSCH LAJOS

(előbb Varga Lajos fűszerkereskedésében.)

Piacz-utca 38. szám.

— olcsó árakon kapható —

legjobb minőségű

szobapadló-lakkok

Wischin és Nejedly-féle **bernstein lakk**, Weyrauch-féle **szosz-lakk**. Világhírű pilinat alatt száradó Lechler-féle **Linoleum**.

Miután a hegyeljai szőlők is, bő szüretet ígérnek,

KICSINKÓ ANTAL,

ottani nagy bortermelő elhatározta, hogy régebbi

asszu és szomorodni borait

a debreczeni piacon forgalomba hozza.

Kinek tehát igazán jó és valódi szomorodni és tokaji asszura szüksége van, forduljon

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedőhöz

Kossuth-utca.

M e g h i v á s

a debreczeni termény és áruraktár részvény-társaság

1901. szeptember 29-én, d. e. 10 órakor

a városháza nagytanácsstermében tartandó

XIV-ik évi rendes közgyűlésére.

T á r g y a k:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozat hozatal a lefolyt 1900—1901. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat hozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapításra nézve.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás útján való betöltése.

Debreczen, 1901. aug. 15.

Az igazgatóság.

Jegyzet. A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreczeni első takarékpénztár-tatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

Debreczen, 1901. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Csemege-szőlő eladás.

Kitűnő Schasselas csemege-szőlő 4—5 kilogrammos kosarakban kilogrammonként 15 krajczárjával kapható

az Erzsébet-szőlőtelep elárúsító-helyiségében. (Simonffy-u. 1.)

Legelősből bevásárlási forrás.

Van szerencsém a n. közönségnek, b. tudomására hozni, hogy megérkeztek az őszi és téli idényre való finom bel- és külföldi posztók, gyapjuszövetek, sheviotok és mindenféle fekete camgarnok, a melyeket a legjutányosabb árban vagyok képes az igen tisztelt vevőim rendelkezésére bocsátani.

Azonkívül 500 drb öltönymaradékot igen olcsó árban kaphatni.

Szíves pártfogást kér

KLEIN JAKAB

posztókereskedő

a főtözsde mellett.

Meglepo olcsó arak.

1360 v. k. szám.
1901.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2732/s. 1901. számú végzése folytán közbirré tétetik, miszerint Klein Jakab debreczeni lakos részére Sántha György debreczeni lakostól 251 kor. 10 fill. tőke, ennek 1900. évi május hó 10 napjától számítandó 5%-os kamatai és eddig összesen 78 kor. 80 fill. perköltség erejéig, 1900. évi július hó 9-én felülfoglalt és 660 kor. 50 fillerre becsült házibutorok, asztalos-árak- és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1901. évi szeptember hó 25-én** délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Csapó-utczán, 24. számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1901. évi szeptember hó 7-én.

Török Péter,
birói kiküldött.